

EIROPAS KOMISIJA

Eiropas strukturālie un investīciju fondi

Atjaunināti norādījumi dalībvalstīm
par gada kontroles ziņojumos atklāto kļūdu apstrādi

(2007.–2013. gada plānošanas periods)

(Pielikums Norādījumiem par GKZ un atzinumiem
COCOF 09/0004/01-EN (18.02.2009.) un EFFC/0037/2009-EN
(23.02.2009.)

***ATRUNA:** Šis ir Komisijas dienestu sagatavots dokuments. Tajā, pamatojoties uz piemērojamajiem ES tiesību aktiem, ir sniegti kolēģiem un citām struktūrām, kas iesaistītas Eiropas strukturālo un investīciju fondu (izņemot Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai (ELFLA)) uzraudzībā, kontrolē vai īstenošanā paredzēti tehniski norādījumi par to, kā interpretēt un piemērot ES noteikumus šajā jomā. Šā dokumenta mērķis ir sniegt Komisijas dienestu paskaidrojumus par minētajiem noteikumiem un to interpretāciju, lai atvieglotu programmu īstenošanu un veicinātu labu praksi. Šie norādījumi neskar Tiesas un Vispārējās tiesas interpretāciju vai Komisijas lēmumus.*

Saturs

AKRONĪMU UN SAĪSINĀJUMU SARAKSTS	3
GLOSĀRIJS	4
1. IEVADS	6
2. KĻŪDU IZVĒRTĒŠANA	7
2.1. Pārskats par kļūdu veidu.....	7
2.2. Sistēmiskas kļūdas.....	7
2.3. Gadījuma kļūdas	8
2.4. Anomālas kļūdas	8
2.5. Kopējais prognozētais kļūdu īpatsvars	9
3. KOPIĢAS SISTĒMAS UN ATŠĶIRĪGI REVĪZIJAS ATZINUMI PA PROGRAMMĀM	9
4. NEATBILSTĪGS REVĪZIJAS ATZINUMS	10
5. KOREKTĪVI PASĀKUMI	11
5.1. Koriģētas kļūdas jēdziens revīzijas atzinumā.....	11
5.2. Koriģējošie pasākumi kā secīgi notikumi.....	12
5.3. Katra veida kļūdas korekcija	13
5.4. Ekstrapolētā finanšu korekcija	13
6. KPKĪ UN TICAMĪBA PAR VKS EFEKTĪVU DARBĪBU.....	14
7. ĪPAŠI GADĪJUMI.....	17
7.1. RI atklātās kļūdas izdevumos, kurus par neatbilstīgiem uzskatīja arī VI, STI vai SI	17
7.1.1. Pārkāpumi, kurus jau konstatējusi STI/VI/SI, bet kuri vēl nebija koriģēti, pirms RI veica atlasī	17
7.1.2. Neatbilstības, kas atklātas STI vai VI kontroles laikā un nav pietiekamā apmērā koriģētas, pirms RI veica atlasī	17
7.1.3. Neatbilstības saistībā ar izdevumiem, kas anulēti pēc tam, kad RI veica atlasī	18
7.2. Kompensācijas ar izdevumu "buferi" projekta līmenī.....	18
7.3. Pārāk augsta novērtējuma kļūdu kompensēšana ar pārāk zema novērtējuma kļūdām	19
7.4. Kā ziņot par krāpšanu un aizdomām par krāpšanu GKZ un kā to atspoguļot kļūdu īpatsvarā?	19
7.5. Vai bankrota vai maksāspējas gadījumi jāiekļauj kļūdas īpatsvarā?.....	20
7.6. Kādu pieeju izmantot RI, ja izlasē izvēlēto darbību apliecinošie dokumenti ir pazaudēti vai bojāti nepārvaramas varas apstākļu (piem., dabas katastrofas) ietekmē?	21
1. PIELIKUMS. KOPĒJAIS PROGNOZĒTAIS KĻŪDU ĪPATSVARŠ	23
2. PIELIKUMS. DEKLARĒTO IZDEVUMU UN IZLASES REVĪZIJAS TABULA.....	24

3. PIELIKUMS. KORELĀCIJAS TABULA, KURĀ SALĪDZINĀTAS IEPRIEKŠĒJO UN ATJAUNINĀTO NORĀDĪJUMU IEDAĻAS PAR KĻŪDU APSTRĀDI	25
--	----

AKRONĪMU UN SAĪSINĀJUMU SARAKSTS

RI	revīzijas iestāde
GDZ	gada darbības ziņojums (ko sagatavo katrs Komisijas ģenerāldirektorāts)
GKZ	gada kontroles ziņojums
SI	sertifikācijas iestāde
KF	Kohēzijas fonds
<i>COCOF</i>	Fondu koordinācijas komiteja
TD	ticamības deklarācija no Eiropas Revīzijas palātas par ES budžeta izpildi
EZF	Eiropas Zivsaimniecības fonds
ERAF	Eiropas Reģionālās attīstības fonds
ESF	Eiropas Sociālais fonds
STI	starpniecības iestāde
ISA	Starptautiskais revīzijas standarts
VI	vadošā iestāde
VKS	vadības un kontroles sistēma
<i>MUS</i>	atlase pēc naudas vienības principa
KPKĪ	kopējais prognozētais kļūdu īpatsvars

GLOSĀRIJS

Termins	Definīcija
Anomāla (netipiska) kļūda	Nepareizas ziņas, kas acīmredzami nav raksturīgas visai datu kopai. Par kļūdām kā par anomālām kļūdām var ziņot tikai ļoti retos, labi pamatotos gadījumos.
Revīzijas periods	Revīzijas iestāde līdz 31/12/N+1 sniedz ziņojumu, pamatojoties uz revīzijas periodā no 01/07/N līdz 30/06/N+1 veikto revīzijas darbu. Tas ir periods, kurā RI veic savu darbu – gan sistēmu revīzijas, gan darbību revīzijas.
Pretrunu procedūra	Procedūra revīzijas ziņojumu (projekta) nosūtīšanai revīzijas objektam, pieprasot rakstisku atbildi noteiktā termiņā.
Kļūda	Šajos norādījumos kļūda/neatbilstība/nepareizas ziņas ir Komisijai deklarēto apstiprināto izdevumu pārāk augsts novērtējums, kas izteikts skaitļos.
Izdevumi par gadu N	Komisijai paziņotie izdevumi, uz kuru pamata izveido darbību izlasi.
Neatbilstība	Nozīmē to pašu, ko kļūda vai nepareizas ziņas.
Zināma kļūda	Zināma kļūda ir kļūda, kas nav konstatēta izlases revīzijā.
Nepareizas ziņas	Nozīmē to pašu, ko kļūda vai neatbilstība.
Kopa	Viss datu kopums, no kura izveido izlasi (Regulas (EK) Nr. 1830/2006 62. panta 1. punkta b) apakšpunkta nolūkos) un par kuru revidents vēlas izdarīt secinājumus.
Gadījuma kļūda	Kļūdas, kuras neuzskata par sistēmiskām kļūdām, klasificē kā gadījuma kļūdas. Šis jēdziens nozīmē, ka pastāv iespēja, ka revidētajā izlasē konstatētās gadījuma kļūdas ir arī nerevidētajā kopā.
Atlikušo kļūdu īpatsvars (AKĪ)	Atlikušo kļūdu īpatsvars (AKĪ) atbilst KPKĪ, no kura atskaita finanšu korekcijas, ko dalībvalstis, iespējams, piemērojušas saistībā ar RI atklātajām kļūdām darbību

Termins	Definīcija
	<p>revīzijās, tostarp prognozētām gadījuma kļūdām vai sistēmiskām neatbilstībām. Parasti šīs korekcijas piemēro pēc tam, kad ir noteikts KPKĪ. Tomēr finanšu korekcijas, ko dalībvalsts piemēro pēc tam, kad RI ir veikusi atlasī un pirms RI ir noteikusi KPKĪ, arī var atskaitīt no AKĪ, ja šādas korekcijas paredzētas, lai samazinātu ar KPKĪ noteiktos riskus.</p> <p>Sīkāka informācija par AKĪ sniegta šo norādījumu 5.1. iedaļā.</p>
Sistēmiska kļūda	<p>Sistēmiskas kļūdas ir:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kļūdas, kuras ir konstatētas revidētajā izlasē; un - kuras ietekmē nerevidēto kopu; - kuras ir sastopamas noteiktos un līdzīgos apstākļos. <p>Šīm kļūdām parasti ir kopīga pazīme, piem., darbības veids, atrašanās vieta vai periods. Tās parasti ir saistītas ar neefektīvu kontroles procedūru kādā vadības vai kontroles sistēmas daļā.</p>
Kopējais prognozētais kļūdu īpatsvars (KPKĪ)	<p>Kopējais prognozētais kļūdu īpatsvars atbilst šādu kļūdu summai: prognozētās gadījuma kļūdas, sistēmiskās kļūdas un anomālās kļūdas.</p> <p>Lai izdarītu secinājumus par visu izlases kopu, RI kopējais prognozētais kļūdu īpatsvars jāsalīdzina ar būtiskuma līmeni.</p>

1. IEVADS

Šī dokumenta mērķis ir sniegt norādījumus dalībvalstu iestādēm, proti, RI, paskaidrojot svarīgākos jautājumus, kuras tās uzdevušas 2007.–2013. gada plānošanas periodā saistībā ar tādu kļūdu apstrādi un izvērtēšanu, kas atklātas to darbību revīzijas kontekstā. Norādījumos sniegti arī skaidrojumi par kopējā prognozētā kļūdu īpatsvara aprēķināšanu, ar to saistītajiem korektīvajiem pasākumiem un RI revīzijas atzinuma ietekmi, kas iesniegts saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1083/2006 62. panta 1. punkta d) apakšpunkta ii) daļu un Regulas (EK) Nr. 1198/2006 61. panta 1. punkta e) apakšpunkta ii) daļu.

Ar šo dokumentu tiek atjauninātas Komisijas informatīvās piezīmes COCOF 11-0041-01-EN (07.12.2011.) un EFFC/87/2012 (09.11.2012.), ņemot vērā atziņas, kas kopš tā laika gūtas, izvērtējot 2012., 2013. un 2014. gada GKZ. Šie norādījumi vienā dokumentā apkopo skaidrojumus, kas sniegti RI kopš 2011. gada, ietverot atbilstīgu atjauninājumu gadījumos, kad tas uzskatīts par nepieciešamu. Norādījumu 3. pielikumā ietverta tabula, kurā salīdzināta iepriekšējo un atjaunināto norādījumu par kļūdu apstrādi struktūra. Šie norādījumi ir pamatā norādījumiem par kļūdu apstrādi 2014.–2020. gada plānošanas periodam, kas tiek gatavoti.

Šo norādījumu dokumentu sagatavoja Reģionālās politikas un pilsētpolitikas ģenerāldirektorāts sadarbībā ar Nodarbinātības, sociālo lietu un iespēju vienlīdzības ģenerāldirektorātu un Jūrlietu ĢD. Šos norādījumus ir jāizmanto RI, kas saistībā ar ERAF, KF, ESF vai EZF līdzfinansētajām programmām ir atbildīgas par GKZ sniegšanu.

Šie norādījumi uzskatāmi par papildinošiem un lasāmi kopā ar Komisijas norādījumiem, proti, šādiem:

- Norādījumi par GKZ un Atzinumi par struktūrfondu un Kohēzijas fondu (COCOF 09/0004/01-EN (18.02.2009.) un EFFC/0037/2009-EN (23.02.2009.)), turpmāk "norādījumi par GKZ un atzinumiem";
- Informatīva piezīme revīzijas iestādēm par paraugu atlasēšanas metodēm (04.04.2013.) (COCOF 08/0021/03-EN)), turpmāk "norādījumi par paraugu atlasēšanu";
- Norādījumi par kopīgu metodiku vadības un kontroles sistēmu [VKS] novērtēšanai dalībvalstīs¹, (COCOF 08/0019/00-EN (06.06.2008.) un EFFC/27/2008 (12.09.2008.)), turpmāk "norādījumi par VKS novērtēšanu";
- Informācija Sertifikācijas iestādēm par ieturētajām, atgūtajām un atgūstamajām summām un summām, kas tiek uzskatītas par neatgūstamām, 2007.–2013. gada plānošanas periodam (27.03.2010.), (COCOF Nr. 10/0002/00/EN)), turpmāk "norādījumi SI".

¹ Sk. COCOF piezīmi 08/0019/00-EN, kurā sistēmu novērtēšanai ir paredzētas četras kategorijas: 1. kategorija: darbojas labi; vajadzīgi tikai nelieli uzlabojumi (augsta uzticamība), 2. kategorija: darbojas, bet ir vajadzīgi daži uzlabojumi (vidēja uzticamība), 3. kategorija: daļēji darbojas; būtībā ir vajadzīgi uzlabojumi (vidēja uzticamība), 4. kategorija: pamatā nedarbojas (zema uzticamība)).

2. KĻŪDU IZVĒRTĒŠANA

2.1. Pārskats par kļūdu veidu

Saskaņā ar starptautiskajiem revīzijas standartiem, proti, ISA 530, GKZ atspoguļo tādu kļūdu izvērtējumu, kas papildus korektīvajiem pasākumiem atklātas RI veikto darbību revīzijas kontekstā (skatīt 5. iedaļu). Kļūdas, kas atklātas šajās revīzijās, var būt gadījuma, sistēmiskas vai izņēmuma gadījumos anomālas kļūdas. Šie jēdzieni skaidroti 2.2., 2.3., un 2.5. iedaļā.

Pēc kļūdu izvērtēšanas RI aprēķina KPKĪ, kā paskaidrots 2.5. iedaļā. RI jācenšas plānot darbu tā, lai izvērtējums tiktu veikts pienācīgi un dalībvalstis laikus varētu īstenot korektīvos pasākumus pirms GKZ iesniegšanas. Profesionālais viedoklis, ko RI izmantojusi kļūdu izvērtēšanai, ir jāizskaidro GKZ.

2.2. Sistēmiskas kļūdas

Sistēmiskās kļūdas ir kļūdas, kuras ir konstatētas revidētajā izlasē, kuras ietekmē nerevidēto kopu un kuras ir sastopamas noteiktos un līdzīgos apstākļos. Tās parasti ir saistītas ar neefektīvu kontroles procedūru kādā vadības vai kontroles sistēmas daļā. Lai atklātu iespējamu sistēmisku kļūdu, ir jāveic papildu darbs šīs kļūdas apmēru noteikšanai un vēlāk arī daudzuma noteikšana. Tas nozīmē, ka ir jāidentificē visi gadījumi, kad pastāv aizdomas par tāda paša veida kļūdu, kas ir konstatēta izlasē, tādējādi dodot iespēju noteikt tās kopējo ietekmi uz kopu². Saskaņā ar 98. panta 4. punktu Regulā (EK) Nr. 1083/2006 un 96. panta 4. punktu Regulā (EK) Nr. 1198/2006 "*sistemātiskas neatbilstības gadījumā dalībvalsts paplašina izmeklēšanu, to attiecinot uz visām darbībām, kas varētu būt ietekmētas*".

Ja RI ir pienācīgs apliecinājums, ka kopas daļa, ko ietekmē sistēmiskās kļūdas, ir pilnībā norobežota un kopā nav citu daļu, ko varētu ietekmēt līdzīgas kļūdas, sistēmisko kļūdu daudzumu pieskaita prognozētajām gadījuma kļūdām, lai iegūtu KPKĪ. Kopas izlasē atklāto gadījuma kļūdu ekstrapolēšanai nepieciešams, lai RI izmanto formulas, kas izklāstītas Norāžu par paraugu atlasī 1. pielikumā.

Izlasē atklāto sistēmisko kļūdu daudzumu neņem vērā un neuzskaita prognozētajā gadījuma kļūdā, bet pieskaita tai, lai aprēķinātu KPKĪ (sal. 2.5. iedaļu). Tomēr jebkura atklātā gadījuma kļūda darbībā, ko ietekmē sistēmiskās kļūdas (papildus sistēmiskajai (-ām) kļūdai (-ām)) ir jāekstrapolē un jāuzskaita prognozētajā gadījuma kļūdā.

Konkrētu kļūdu veids, ko nevajadzētu sajaukt ar sistēmiskajām kļūdām, pastāv, kad kļūda, kas atklāta vienā darbībā izlasē, noved revidentu pie tā, ka tiek atklāta viena vai vairākas kļūdas ārpus šīs izlases tajā pašā darbībā – to var klasificēt kā "zināmu kļūdu". Piemēram, ja tiek atklāts, ka saskaņā ar publiskā iepirkuma noteikumiem līgums ir nelikumīgs, tad, visticamāk, daļa no saistītajiem neatbilstīgajiem izdevumiem ir deklarēti attiecībā uz minēto darbību maksājuma pieteikumā vai rēķinā, kas ietverti revidētajā izlasē. Pārējie šīs darbības izdevumi var būt deklarēti

² Piemēram, ir iespējams gadījums, ka konkrēta kļūda ir konstatēta darbībā, ko līdzfinansē saskaņā ar prioritāro virzienu, kurš ir saistīts ar finanšu inženieriju. Šāda kļūda var būt pieļauta arī citās tā pašā prioritārā virziena darbībās. RI sadarbībā ar vadošo iestādi ir jāpārbauda, vai tas tiešām ir noticis.

maksājuma pieteikumā vai rēķinā, kas nav ietverti revidētajā izlasē, revidētajā kopā vai iepriekšējā gada kopā.

Ieteicamā rīcība, veicot darbības ar zināmajām kļūdām, ir ekstrapolēt gadījuma kļūdas izlasē (tostarp kļūdu, kuras rezultātā tika atklāta zināmā kļūda) uz kopējiem izdevumiem (neatskaitot zināmo kļūdu summu no kopas). Šādā gadījumā zināmo kļūdu nepievieno KPKĪ. Šī ieteikuma pamatā ir tas, ka pretēji sistēmiskajām kļūdām, zināmās kļūdas attiecināšana parasti tiek veikta tajā darbības līmenī, kurā kļūda noteikta. Šis process nesniedz apstiprinājumu tam, vai kopā saglabājas citas darbības, kuras ietekmē šī veida kļūda. Šajā kontekstā zināmā kļūda jākorģē kā jebkura cita veida kļūda. Jākorģē arī zināmās kļūdas attiecībā uz iepriekšējiem gadiem.

2.3. Gadījuma kļūdas

Pēc tam, kad RI izvērtējusi kļūdas, kļūdas, kuras neuzskata par sistēmiskām kļūdām, klasificē kā gadījuma kļūdas. Šis jēdziens nozīmē, ka pastāv iespēja, ka revidētajā izlasē konstatētās gadījuma kļūdas ir arī nerevidētajā kopā, jo izlase ir reprezentatīva. Tāpēc šīs kļūdas ir jāņem vērā, prognozējot kļūdas (sk. šo norādījumu 2.5. iedaļu).

Prognozēto gadījuma kļūdu aprēķināšana atšķiras atkarībā no revīzijas stratēģijā izraudzītās un aprakstītās atlasē metodes, kā izklāstīts norādījumos par paraugu atlasī.

2.4. Anomālas kļūdas

Kļūdu, kas acīmredzami nav raksturīga visai kopai, dēvē par anomālu kļūdu. Statistiskā izlase reprezentē kopu, un tāpēc par kļūdām kā par anomālām kļūdām var ziņot tikai ļoti retos, labi pamatotos gadījumos. Ja šo kļūdu veidu norāda bieži, nesniedzot attiecīgu pamatojumu, tas var negatīvi ietekmēt KPKĪ aprēķina un RI sniegtā revīzijas atzinuma uzticamību.

RI, iesniedzot GKZ, jābūt lielā mērā pārliecinātai, ka konkrēta anomāla kļūda nav raksturīga kopai, un jāpaskaidro, kādas papildu procedūras revīzijā tika izmantotas, lai secinātu, ka attiecīgā kļūda ir anomāla kļūda, kā tas noteikts ISA Nr. 530, kurā noteikts:

“A.19. Ja nepareizas ziņas ir klasificētas kā anomāla kļūda, attiecinot izlases kļūdas uz datu kopu, šo kļūdu var neņemt vērā. Tomēr šādas nepareizas ziņas, ja tās netiek izlabotas, ir jāņem vērā papildus to nepareizu ziņu prognozēm, kuras nav anomālas.”

A.22. Ja tiek pārbaudīta sīkāka informācija, precīzākās aplēses par nepareizām ziņām kopā var iegūt, pie prognozētajām nepareizām ziņām pieskaitot anomālās nepareizas ziņas (ja tādas ir). Ja prognozēto nepareizu ziņu skaits, pieskaitot anomālās nepareizas ziņas, ja tādas ir, pārsniedz pieļaujamo nepareizu ziņu skaitu, tad izlasi nevar uzskatīt par atbilstīgu pamatu secinājumam izdarīšanai par pārbaudāmo kopu. (...)”

Tas nozīmē, ka tad, ja RI nolemj prognozēto kļūdu aprēķinos neņemt vērā kādu anomālu kļūdu, saskaņā ar šo norādījumu 5.1. iedaļu anomālo kļūdu apmērs ir jāņem vērā, kad tiek aprēķināts KPKĪ (ja tas nav koriģēts). Ja anomālo kļūdu koriģē, pirms attiecīgais GKZ tiek iesniegts Komisijai, to nepieskaita KPKĪ. Šādu pieeju

izmanto tikai attiecībā uz anomālām kļūdām, jo tie ir izņēmuma gadījumi, kā tas paredzēts iepriekš citētajā revīzijas standartā.

Īpašs gadījums var būt, ja RI atklāj neatbilstību darbībā (piem., neatbilstību publiskā iepirkuma noteikumiem attiecībā uz konkrētu līgumu), un to pašu darbību ietekmē arī anomāla kļūda. Tādā gadījumā prognozē gadījuma kļūdu kopai, anomālā kļūda tajā pašā darbībā tiek pievienota KPKĪ, ja vien tā netiek koriģēta pirms GKZ iesniegšanas. Tas ir tādēļ, ka gadījuma kļūda parāda citas iespējamās kļūdas kopā, un to ekstrapolē uz atlikušajiem kopas izdevumiem, lai pienācīgi aplēstu KPKĪ.

2.5. Kopējais prognozētais kļūdu īpatsvars

RI gada kontroles ziņojumā jānorāda KPKĪ, kas jāsalīdzina ar būtiskuma līmeni, lai izdarītu secinājumu par to, vai kopa, no kuras ir veikta nejauša izlase, ir būtiski neatbilstīga, vai ne³. KPKĪ parāda to, kāda varētu būt kļūdu ietekme vadības un kontroles sistēmās, izsakot to kā procentuālo daļu no kopas gadā N. Kopējam prognozētam kļūdu īpatsvaram jāatspoguļo analīze, ko saistībā ar darbību revīzijas kontekstā konstatētajām kļūdām ir veikusi RI saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1083/2006 62. panta 1. punkta b) apakšpunktu un Regulas (EK) Nr. 1198/2006 61. panta 1. punkta b) apakšpunktu.

KPKĪ atbilst attiecīgu komponentu summai (t. i., prognozētās gadījuma kļūdas, sistēmiskās kļūdas un nekoriģētās anomālās kļūdas), kas dalītas ar N gada kopu – skatīt shēmu šo norādījumu 1. pielikumā.

Ja revidētajā izlasē ir konstatētas sistēmiskās kļūdas un tās ir precīzi attiecinātas uz nerevidēto kopu, tad ar kopu saistītās sistēmiskās kļūdas pieskaita kopējam prognozētajām kļūdām, kā minēts iepriekš. Ja pirms GKZ iesniegšanas šāda attiecināšana nav veikta, attiecīgās sistēmiskās kļūdas prognozēto gadījuma kļūdu aprēķinos uzskata par gadījuma kļūdām⁴.

3. KOPIĢAS SISTĒMAS UN ATŠĶIRĪGI REVĪZIJAS ATZINUMI PA PROGRAMMĀM

Informācija par KPKĪ jāizklāsta GKZ iedaļā par darbību izlases revīziju. Turklāt “deklarēto izdevumu un izlases revīzijas tabulā”, ko pievieno GKZ (atbilstīgi Regulas (EK) Nr. 1828/2006 VIII pielikuma 9. tabulai), jānorāda KPKĪ – skatīt šā dokumenta 2. pielikumu.

GKZ iesniedz Komisijai, izmantojot SFC2007. Modulī SFC2007 ir ietverta iepriekš minētā tabula, ko aizpilda RI. Informāciju par KPKĪ ieraksta atsevišķā slejā pēc slejas “Neatbilstīgo izdevumu summa un procenti (kļūdu īpatsvars) nejaušā izlasē”.

³ Kā izriet no 17. panta 4. punkta otrās daļas Komisijas Regulā (EK) Nr. 1828/2006 un 43. panta 4. punkta otrās daļas Komisijas Regulā (EK) Nr. 498/2007: *"Ja darbības programmā prognozētā kļūdu intensitāte pārsniedz būtiskuma līmeni, revīzijas iestāde analizē tās nozīmi un veic nepieciešamos pasākumus, tostarp sagatavo nepieciešamos ieteikumus, kurus paziņo gada kontroles ziņojumā"*.

⁴ Sistēmu revīziju (kontroles pārbaudes) laikā atklātās kļūdas netiek pievienotas kopējai prognozētajai kļūdai, bet koriģē un izklāsta GKZ 4. iedaļā. Secinājumi, kas izdarīti sistēmu revīzijās, kopā ar darbību revīzijas rezultātu jāņem vērā revīzijas atzinumā, kas norādīts GKZ.

Lai arī no metodoloģijas viedokļa ir pareizi norādīt KPKĪ rādītāju par programmām, kas ietvertas vienotā VKS, to atzinums par visām attiecīgās sistēmas programmām ne vienmēr ir vienāds.

Padomes Regulas (EK) Nr. 1083/2006 62. panta 1. punkta d) apakšpunktā teikts: *“Ja vairākām darbības programmām piemēro kopēju sistēmu, i) punktā minēto informāciju var grupēt vienā ziņojumā, atzinumu un deklarāciju atbilstīgi ii) un iii) punktam var sniegt par visām attiecīgajām darbības programmām”* [uzsvars pievienots].

Tādēļ, ja sistēmu revīzijā vai nejaušā izlasē atklāto kļūdu analīzē kopējā VKS tiek atklāti īpaši trūkumi vienai vienīgai programmai, kas ietverta minētajā kopējā sistēmā, RI var apsvērt iespēju konkrētās programmas gadījumā pieņemt atšķirīgu revīzijas atzinumu. Modulī SFC2007 RI katrai programmai var pievienot atšķirīgu atzinumu, pat ja tās ir vienā VKS. Šajā gadījumā RI gada kontroles ziņojumā jāizskaidro revīzijas pierādījumi, kas pamato atšķirīgos revīzijas atzinumus attiecībā uz programmu(-ām), kas izvēlētas kopējās VKS izvērtējumā, kurā tās ietilpst.

Lai iegūtu pietiekamus revīzijas pierādījumus, kas ļautu RI sagatavot atšķirīgus revīzijas atzinumus par programmām, kas ietvertas kopējā VKS (arī ņemot vērā slēgšanu⁵), Komisija iesaka gadījumā, ja dažām no šīm programmām paredzami atšķirīgi rezultāti, RI jāplāno darbs tā, lai rastu pietiekamu pārliecību par šo konkrēto programmu(-ām). To iespējams iegūt, nodrošinot reprezentatīvu slāni, kas aptver attiecīgos deklarētos izdevumus. Ja nejaušas atlases veikšanai no kopējās VKS izmanto statistiskās izlases metodi, attiecīgajam slānim piemēro aptuvenu aprēķinu ar vismaz 30 paraugu atlases vienībām. Atlases veikšanai, kas nav statistiska, piemēro variantus, kas izklāstīti norādēs par paraugu atlasī.

4. NEATBILSTĪGS REVĪZIJAS ATZINUMS

Cita starpā Komisija par neatbilstīgiem revīzijas atzinumiem uzskata šādus:

- atzinumus bez iebildumiem, kaut arī darbību revīzija par izdevumiem gadā N nav veikta;
- atzinumus bez iebildumiem, kaut arī RI nav revidējusi visas izlasē esošās darbības;
- atzinumus bez iebildumiem, kaut arī kopējais prognozētais kļūdu īpatsvars bijis virs būtiskuma līmeņa un/vai sistēmas revīzijā tika atklāti nopietni trūkumi, bez pienācīgiem korektīvajiem pasākumiem (sal. šo norādījumu 5. iedaļu), ko būtu veikušas valsts iestādes pirms revīzijas atzinuma iesniegšanas;
- atteikumu sniegt atzinumu, jo darbību revīzijas gadījumā nav pabeigta pretrunu procedūra.

⁵ Slēgšanas brīdī būs jābūt pietiekamai revīzijas ticamībai par katru programmu, sal. Regulas (EK) Nr. 1828/2006 (ERAF, KF un ESF) 17. panta 5. punkta pirmo daļu un Regulas (EK) Nr. 498/2007 (EZSF) 43. panta 5. punktu.

5. KOREKTĪVI PASĀKUMI

5.1. Koriģētas kļūdas jēdziens revīzijas atzinumā

Jākoriģē visas kļūdas, tostarp gadījuma, sistēmiskas un anomālās kļūdas⁶.

Lai sagatavotu revīzijas atzinumu bez iebildumiem, Komisijai paziņotos izdevumus koriģē tā, lai AKĪ izdevumiem pārskata gadā būtu mazāks vai vienāds ar 2 % un identificētie sistēmas trūkumi tiktu samazināti līdz pienācīgam līmenim, lai nodrošinātu kļūdu novēršanu turpmākās izdevumu deklarācijās.

AKĪ atbilst KPKĪ, no kura atskaita finanšu korekcijas, kuras dalībvalstis var piemērot saistībā ar RI atklātajām kļūdām darbību revīzijās, tostarp prognozētās gadījuma kļūdas vai sistēmiskās neatbilstības. Parasti šīs korekcijas piemēro pēc tam, kad ir noteikts KPKĪ. Tomēr finanšu korekcijas, ko dalībvalsts piemēro pēc tam, kad RI veikusi atlasī, un pirms RI noteikusi KPKĪ, var arī atskaitīt no AKĪ, ja šādas korekcijas paredzētas, lai samazinātu ar KPKĪ noteiktos riskus. Tipisks piemērs būtu tāds, ka korekcijas tiek veiktas, par pamatu ņemot VI darbu, kas veikts, nosakot tādu sistēmisko neatbilstību apmēru, ko RI atklājusi darbību revīzijā. Jebkurā gadījumā papildus RI profesionālajam viedoklim, apsverot, kādas finanšu korekcijas veicamas AKĪ aprēķināšanai, RI būtu jābūt pietiekamai pārliecībai, ka finanšu korekcijas, ko ņem vērā AKĪ, patiesi ir neatbilstīgu izdevumu koriģēšana, nevis, piemēram, pārrakstīšanās kļūdu labošana, pretēju kontu ierakstu veikšana, kas neatbilst finanšu korekcijām, ieņēmumu radošu projektu ieņēmumi, darbību pārlikšana no vienas programmas uz citu (vai programmas ietvaros) vai vadības lēmumi izbeigt programmu un kas nav saistīti ar šajā projektā atklātajām nepilnībām. Visbeidzot, korekcijas, kas saistītas ar atsevišķām neatbilstībām⁷, kas kā tādas netiek iekļautas KPKĪ (piem., konkrēti anomālu kļūdu gadījumi, kas koriģēti pirms GKZ iesniegšanas, jau konstatētās neatbilstības, kuras jau konstatējusi STI/VI/SI, bet kuras vēl nebija koriģētas, pirms RI veica atlasī⁸) nav jāuzskaita AKĪ, lai izvairītos no tā novērtēšanas par zemu.

Saskaņā ar 70. pantu Regulā (EK) Nr. 1083/2006 un 70. pantu Padomes Regulā (EK) Nr. 1198/2006 dalībvalstīm (VI vai SI, atbilstīgi VKS) ir jākoriģē un jāatļūdzina nepamatoti samaksātās summas. Dalībvalstīm ir divas izvēles iespējas:

- nekavējoties anulēt neatbilstīgos izdevumus attiecīgajā programmā, kad tie tiek atklāti, atskaitot tos nākamajā izdevumu deklarācijā, un tādējādi atbrīvojot ES finansējumu ieguldīšanai citās darbībās vai

⁶ Attiecībā uz zināmām kļūdām skatīt 2.2. iedaļas beidzamās divas daļas iepriekš tekstā.

⁷ Atsevišķa neatbilstība ir vienreizēja kļūda, kura nav saistīta ar citām kļūdām kopā vai ar sistēmu nepilnībām, sal. 1.4. iedaļu Komisijas 2011. gada 19. oktobra Lēmumā par pamatnostādņu apstiprināšanu par principiem, kritērijiem un indikatīvajām skalām, ko piemēro Komisijas veiktajās finanšu korekcijās saskaņā ar Padomes 2006. gada 11. jūlija Regulas (EK) Nr. 1083/2006 99. un 100. pantu.

⁸ Saskaņā ar nosacījumiem, kas izklāstīti šo norādījumu 7.1.1. iedaļā.

- atstāt izdevumus programmā līdz būs pabeigta procedūra, lai no saņēmējiem atgūtu nepareizi izmaksāto dotāciju, un anulēt izdevumus no nākamās izdevumu deklarācijas pēc tam, kad atgūšana no saņēmēja ir pabeigta.

Revīzijas atzinuma izpratnē kļūdu uzskata par koriģētu šādos gadījumos:

1) kad attiecīgā neatbilstīgā summa ir atskaitīta (anulēta vai atgūta) no Komisijai iesniegtā starpposma maksājuma iesnieguma, pirms ir pabeigts GKZ; vai

2) kad attiecīgie izdevumi ir (vai tiek) koriģēti valsts līmenī (pirms ir pabeigts GKZ) vienā no trim veidiem:

a) oficiāla kompetentās iestādes (VI vai SI) apņemšanās, kas paziņota RI un/vai Komisijai, kurā norādīts, ka neatbilstīgie izdevumi tiks koriģēti nākamajā starpposma maksājuma pieteikumā;

b) atsaukums, kas reģistrēts valsts līmenī sertifikācijas iestādes uzskaites un uzraudzības sistēmā;

c) dalībvalsts ir sākusī procedūru, lai atgūtu nelikumīgos izdevumus no saņēmēja(-iem)⁹.

RI ir jāinformē par veiktajām faktiskajām korekcijām.

5.2. Koriģējošie pasākumi kā secīgi notikumi

Pamatojoties uz RI veikto sistēmu revīzijas un darbību revīzijas rezultātu analīzi, dalībvalstij (VI vai SI atbilstīgi VKS) jāveic attiecīgie koriģējošie pārraudzības pasākumi.

Ja VKS gadījumā, ko klasificē 3. vai 4. kategorijā, pastāv KPKĪ, kas pārsniedz būtiskuma līmeni, tas apstiprina nopietnu nepilnību esību minētajā sistēmā. Šajā gadījumā, lai mazinātu būtisku kļūdu risku nākamajās izdevumu deklarācijās, atbildīgajām iestādēm ir jāapņemas īstenot plānu nepilnību novēršanai, nosakot stingrus termiņus sistēmisko nepilnību novēršanai. Rīcības plāns skaidri un īsi jāizklāsta GKZ. Šādu rīcības plānu RI var uzskatīt par secīgu notikumu un tādēļ to ietekmi ņemt vērā, sastādot revīzijas atzinumu, tikai tad, ja rīcība faktiski ir īstenota un RI par to ir skaidri pierādījumi.

Ja korektīvie pasākumi ir īstenoti pirms GKZ iesniegšanas Komisijai un RI ir pietiekami pierādījumi par to (sal. 5.1. iedaļu), šādus korektīvos pasākumus var uzskatīt par secīgiem notikumiem, kas notikuši pēc revīzijas perioda. Par šādiem secīgiem notikumiem ziņo GKZ, lai apliecinātu, ka valsts iestādes ir atbilstīgi veikušas atklāto kļūdu pārraudzību. RI var ņemt vērā šos notikumus, nosakot pārlicības līmeni un sagatavojot revīzijas atzinumu. Kā paredzēts norādījumos par GKZ¹⁰, *“dažiem secīgiem notikumiem varētu būt svarīga ietekme uz vadības un kontroles sistēmu darbību un/vai uz kvalificēšanu (ja atzinums ir ar piezīmēm vai ir*

⁹ Tas nozīmē, ka atbildīgā struktūra ir izsniegusi atgūšanas rīkojumu.

¹⁰ Skatīt 8. iedaļu norādījumos par GKZ un atzinumiem.

negatīvs), un tādēļ revīzijas iestāde nevar tos ignorēt". Šie notikumi var būt pozitīvas darbības (piem., korektīvo pasākumu īstenošana pēc revīzijas perioda), vai jaunas situācijas negatīva ietekme (piem., trūkumi sistēmā vai kļūdas, kas atklātas pēc revīzijas perioda).

Ja korektīvie pasākumi ir saistīti ar neatbilstīgu izdevumu koriģēšanu, RI šos labojumus var ņemt vērā iepriekšējā punktā minētajā nolūkā tikai tad, ja saistītie izdevumi ir koriģēti saskaņā ar 5.1. iedaļu iepriekš.

5.3. Katra veida kļūdas korekcija

Sistēmisku kļūdu gadījumā Komisija dod priekšroku katra veida kļūdas korekcijai. Šādā gadījumā katra veida kļūdas analīze un korekcija ir tas, kas vairāk saistīts ar kļūdu izvērtēšanu, kas noteikta starptautiskajos revīzijas standartos, proti, ISA 530. Līdz ar to RI jācenšas plānot darbu tā, lai dalībvalstis laikus varētu piemērot šo iespēju pirms GKZ iesniegšanas.

Kā minēts iepriekš 2.2. iedaļā, RI jāizvērtē darbību revīzijās konstatētās kļūdas. Ja tiek atklātas sistēmiskas kļūdas un GKZ vajadzībām RI ir jāapstiprina, ka:

1) Komisijai paziņoto izdevumu kopsumma, kuru ietekmējušas attiecīgās sistēmiskās kļūdas, ir noteikta un atbildīgās iestādes veiks vajadzīgās finanšu korekcijas, cik ātri vien iespējams. Sistēmisko kļūdu noteikšanu nerevidētajos izdevumos RI pārraudzībā var veikt VI. Praksē šī uzraudzība nozīmē, ka RI ir jānovērtē VI darba kvalitāte un jāiesniedz konkrēts apstiprinājums GKZ, ka darbs ir paveikts atbilstīgi standartiem un ka secinājumi ir pienācīgi.

2) Lai mazinātu būtisku kļūdu risku nākamajās izdevumu deklarācijās, atbildīgajām valsts iestādēm ir jāaņem īstenojamā plānu trūkumu novēršanai, nosakot stingrus termiņus sistēmisko trūkumu novēršanai. Šis plāns skaidri un īsi jāizklāsta GKZ.

Gadījuma kļūdas var būt vai nu vienīgais kļūdu avots revidētā izlasē, vai arī tās var norādīt papildus sistēmiskām kļūdām. RI ir jāaprēķina riskam pakļautie izdevumi, kopai, ko ietekmē gadījuma kļūdas, piemērojot prognozēto kļūdu īpatsvaru (saistībā ar gadījuma kļūdām, kas atklātas revidēto darbību izlasē un aprēķinātas, ņemot vērā Norāžu par paraugu atlasī 1. pielikumā). To dara, izmantojot formulu, kas minēta 5.4. iedaļā turpmāk.

5.4. Ekstrapolētā finanšu korekcija¹¹

Ja RI veikto darbību revīzijās konstatēto kļūdu analīzē nav secināts, ka kļūdas ir sistēmiskas vai anomālas (vai ja novērtējums nav pabeigts laikus GKZ nolūkā), dalībvalsts¹² pēc KPKĪ iegūšanas var nolemt izslēgt deklarētos neatbilstīgos izdevumus, lai nodrošinātu, ka atlikušo kļūdu īpatsvars ir mazāks vai vienāds ar 2 %.

¹¹ Tas ir neskarot Komisijas turpmāku vērtējumu, kad kumulatīvais atlikušais risks GKZ laikā un daudzgadu periodā ir virs 2 %. Šajā gadījumā Komisija var pieprasīt turpmākus korektīvos pasākumus, jo tas var norādīt, ka konkrētās(-o) programmas(-u) VKS vēl nav novērsušas RI konstatētos riskus visā programmas(-u) darbības laikā.

¹² VI vai SI saskaņā ar VKS.

Tas ļautu RI atbilstīgi kritērijiem, kas izklāstīti 6. iedaļā turpmāk, sagatavot atzinumu bez piezīmēm, ar nosacījumu, ka RI gada darbības pārskatā var apstiprināt, ka ir atrisinātas VKS nepilnības, kas rada kļūdas, kuras pārsniedz būtiskuma līmeni, vai ir veikti korektīvie pasākumi atbilstīgi 5.2. un 5.3. iedaļā izklāstītajam.

Ja ekstrapolētas finanšu korekcijas tiek piemērotas, par pamatu ņemot prognozēto gadījuma kļūdu īpatsvaru (ja kopējo prognozēto kļūdu īpatsvaru veido tikai gadījuma kļūdas), visai kopai piemēro prognozēto kļūdu īpatsvaru. Rezultātā iegūto summu tad samazina par izlasē atklāto kļūdu summu (kuras jākorrigē atsevišķi¹³), kas atbilst nepieciešamās ekstrapolētās korekcijas summai. Tas pieņem vienkāršāko scenāriju, kad RI darbību revīzijas kontekstā¹⁴ nav atklājusi sistēmiskas kļūdas.

Atbilstoši iepriekšminētajām premisām Komisija uzskatīs ekstrapolēto finanšu korekciju par pieņemamu, ja tā ir aprēķināta intervāla robežās starp A un B:

A: Ekstrapolētā finanšu korekcija = prognozētā gadījuma kļūda - kļūdas izlasē

B: Ekstrapolētā finanšu korekcija = prognozētā gadījuma kļūda - (kopa*2 %) - kļūdas izlasē

Piemērs:

Prognozētais gadījuma kļūdu īpatsvars 4%

Kopa: EUR 1000 miljoni

Kļūdas izlasē (jau koriģētas) EUR 3 miljoni

Korekcija no EUR 37 miljoniem uz EUR 17 miljoniem

A: EUR 37 miljoni = (4 % * EUR 1000 miljoni) – EUR 3 miljoni

B: EUR 17 miljoni = (4 % * EUR 1000 miljoni) – (2 % * 1000) - EUR 3 miljoni

6. KPKĪ UN TICAMĪBA PAR VKS EFEKTĪVU DARBĪBU

RI sagatavotā revīzijas atzinumā pārliecība par VKS pienācīgu darbību tiek pamatota ar sistēmu revīzijas un darbību revīzijas apvienotu rezultātu.

Kā izklāstīts Regulas (EK) Nr. 1828/2006 VII pielikumā un minēts 2009. gada Norādījumu par GKZ un atzinumiem 8. iedaļā, atzinuma ar iebildumiem gadījumā RI ir jāsniedz šādu iebildumu ietekmes aplēses. Norādījumos turklāt teikts, ka "ietekmes

¹³ Kļūdas izlasē koriģē tikai vienreiz.

¹⁴ Lai aprēķinātu finanšu korekciju, korekcijas, kas veiktas attiecībā uz sistēmiskām kļūdām, jāatskaita no ekstrapolētās finanšu korekcijas.

Ja RI darbību revīzijās tiek konstatētas sistēmiskas kļūdas un šīs kļūdas ir norobežotas visai kopai (sal. ar 2.2. iedaļu iepriekš), tas nozīmē, ka ekstrapolējot gadījuma kļūdas, kas atklātas kopas izlasē, RI ir jāatskaita sistēmisko kļūdu summa no kopas, ja šī vērtība ir daļa no prognozēšanas formulas, kā sīkāk paskaidrots Norāžu par paraugu atlasī 1. pielikumā.

kvantitatīvo novērtējumu var veikt, pamatojoties uz to, ka ir piemērojams prognozētais kļūdu īpatsvars, kas noteikts attiecībā uz izdevumiem atsaucēs gadā, vai arī pamatojoties uz vienotu likmi, ņemot vērā visu informāciju, kas var būt RI rīcībā". Atzinuma atbilstošā punktā RI var arī norādīt, vai iebildumu ietekme ir ierobežota vai nozīmīga.

Ietekmes kvantitatīvo novērtējumu var veikt, izmantojot KPKĪ (vai AKĪ, ja dalībvalsts ir īstenojusi korektīvos pasākumus pirms GKZ pabeigšanas), kas noteikts gadam N, vai arī pamatojoties uz vienotu likmi, ņemot vērā visu informāciju, kas ir RI rīcībā revīzijas atzinuma sagatavošanas brīdī.

Iebilduma ietekmes novērtējums kā par "ierobežotu" uzskatāms par piemērotu, ja tas attiecas uz neatbilstībām (kas vēl nav koriģētas GKZ iesniegšanas Komisijai laikā), kas atbilst izdevumiem virs 2 %, bet līdz 5 % no kopējiem izdevumiem, kas apstiprināti gadā N. Ja šīs neatbilstības pārsniedz 5 % no gadā N apstiprinātiem kopējiem izdevumiem, atbilstošie iebildumi novērtējami kā "nozīmīgi". To pašu pieeju piemēro, ja RI precīzi nevar kvantificēt neatbilstību summu un piemēro vienotu likmi; tā tas varētu būt sistēmas nepilnību gadījumos.

RI jānosaka visu kļūdu daudzums. Kopumā visas kļūdas, kas tiek atklātas nejaušajā izlasē, ko izmanto darbību revīzijai, tiek ņemtas vērā, aprēķinot KPKĪ, izņemot anomālās kļūdas (sal. 2.4. iedaļu iepriekš) un konkrētus gadījumus, kas izklāstīti 7.1.1. un 7.5. iedaļā. Ja šādi aprēķini nav veikti, KPKĪ nevar uzskatīt par uzticamu, jo tas, visticamāk, ir novērtēts par zemu ar kļūdām, kas netika noteiktas kvantitatīvi. Šādā gadījumā revīzijas atzinumam jāpievieno iebildumi.

Kļūdām, kas ir ņemtas vērā KPKĪ, jābūt saistītām ar konstatējumiem galīgajā revīzijas ziņojumā, t. i., kad pretrunu procedūra ar revīzijas objektu ir pabeigta. Attiecīgi pamatos gadījumos, ja minētā pretrunu procedūra nav pabeigta pirms GKZ iesniegšanas, tas var būt par pamatu revīzijas tvēruma ierobežošanai, un atzinumu ar piezīmēm var sniegt, pamatojoties uz RI profesionālo viedokli. Iebildumu daudzumu¹⁵ revīzijas atzinumā var aprēķināt, par pamatu ņemot maksimālo kļūdas summu, ko RI uzskata par saprātīgu saskaņā ar tās rīcībā esošo informāciju.

KPKĪ, kas norādīts GKZ, jābūt kļūdu īpatsvaram pirms jebkādam korekcijām, ko piemērojusi dalībvalsts RI veiktas darbību revīzijas rezultātā. RI revīzijas atzinuma pamatā ir KPKĪ un korektīvie pasākumi, ko dalībvalsts var būt piemērojusi pirms GKZ iesniegšanas atbilstīgi 5. iedaļai iepriekš¹⁶.

Pieredze rāda, ka saikne starp revīzijas atzinumu (par VKS pienācīgu darbību un izdevumu likumību un pareizību) un secinājumiem, kas iegūti sistēmu revīzijās un darbību revīzijās, parasti atbilst turpmāk izklāstītajam. Turpmāk sniegtā tabula ir indikatīva, un RI jāizmanto profesionālais viedoklis, jo īpaši situācijās, kas tabulā nav paredzētas. Kā izklāstīts iepriekš 5. iedaļā, korektīvie pasākumi var attiekties uz finanšu

¹⁵ Sk. 7. iedaļu norādījumos par GKZ un atzinumiem.

¹⁶ Konkrētajā gadījumā, ja neatbilstīgie izdevumi jau ir bijuši noteikti un valsts iestādes veikušas attiecīgas darbības (bet vēl nav koriģēti pirms izlases veidošanas), ir iespējams, ka RI nolemj izslēgt neatbilstību, prognozējot izlases kļūdas kopā, ja ir izpildīti konkrēti nosacījumi (sal. 7.1.1. iedaļu turpmāk). RI gada kontroles ziņojumā, iedaļā par darbību revīziju, jānorāda, vai šāda situācija ir radusies, izdevumu summa konkrētajai neatbilstībai un vai tā ir tikusi koriģēta.

korekcijām (ar mērķi, lai AKĪ nepārsniegtu 2 %) vai uzlabojumiem, kas paredzēti trūkumu novēršanai VKS (uz ko neattiecas finanšu korekcijas), vai abu apvienojumu.

Revīzijas atzinums	RI vērtējums par		
	VKS darbību (sistēmu revīziju rezultāti)	KPKĪ (darbību revīziju rezultāti)	Dalībvalstu īstenotie ¹⁷ nepieciešamie korektīvie pasākumi
1- Atzinums bez iebildumiem	1. vai 2. kategorija	un $KPKĪ \leq 2\%$	Veiktās korekcijas (piemēram, kļūdas izlasē)
2- Atzinums ar iebildumiem (iebildumiem ir ierobežota ietekme)	2. kategorija	un/vai $2\% < KPKĪ \leq 5\%$	Izņemot, ja ieviesti pienācīgi korektīvi pasākumi (tostarp ekstrapolētas finanšu korekcijas) (iespējams atzinums bez iebildumiem)
3 - Atzinums ar iebildumiem (iebildumiem ir nozīmīga ietekme)	3. kategorija	un/vai $5\% < KPKĪ \leq 10\%$	Korektīvi pasākumi nav pilnībā ieviesti (tostarp, ja ekstrapolētas finanšu korekcijas ir ieviestas, bet sistēmas nepilnība saglabājas)
4- Negatīvs atzinums	4. kategorija	un/vai $KPKĪ > 10\%$	Korektīvi pasākumi nav pilnībā ieviesti (tostarp, ja ekstrapolētas finanšu korekcijas ir ieviestas, bet sistēmas nepilnības saglabājas)

Ja RI uzskata, ka VKS atbilst 2. kategorijai, un KPKĪ ir zemāks nekā būtiskuma līmenis, kas ir 2 %, tad var sniegt revīzijas atzinumu bez iebildumiem.

Tomēr, ja VKS klasificē 1. vai 2. kategorijā un/vai KPKĪ ir augstāks nekā 2 %, tad tas neatkarīgi no salīdzinoši pozitīvā novērtējuma, kas iegūts RI veiktajā sistēmu revīzijā, liecina, ka praksē VKS nav pietiekami efektīva, lai novērstu, atklātu un koriģētu neatbilstības un atgūtu nepamatoti samaksātās summas. Tāpēc tiek uzskatīts, ka šādā gadījumā jāsniedz revīzijas atzinums ar piezīmēm¹⁸. Tomēr, ja AKĪ nepārsniedz 2 %, ja dalībvalsts ir īstenojusi korektīvus pasākumus, pirms GKZ tiek iesniegts Komisijai (sal. 5.2. iedaļu iepriekš), RI var pieņemt atzinumu bez iebildumiem.

¹⁷ Sal. šo norādījumu 5. iedaļu.

¹⁸ Izteiciens “tiek uzskatīts par lietderīgu” nozīmē, ka ir vajadzīgs RI profesionālais viedoklis, lai izdarītu atbilstīgus secinājumus par tās darbu.

Atzinumu ar iebildumiem jā sagatavo, ja VKS ir 3. kategorijā un/vai KPKĪ pārsniedz 2 %, izņemot gadījumus, kad AKĪ nepārsniedz 2% un korektīvie pasākumi (tostarp tādi, kas attiecas uz sistēmas nepilnībām) ir īstenoti pirms GKZ pabeigšanas. Šādā gadījumā RI var sagatavot atzinumu bez iebildumiem.

KPKĪ, kas pārsniedz 5 % un/vai VKS 3. vai 4. kategorijā nozīmē, ka jā sagatavo atzinums ar iebildumiem.

KPKĪ, kas pārsniedz 10% un/vai VKS 4. kategorijā parasti nozīmētu, ka jā sagatavo negatīvs atzinums.

7. ĪPAŠI GADĪJUMI

7.1. RI atklātās kļūdas izdevumos, kurus par neatbilstīgiem uzskatīja arī VI, STI vai SI

7.1.1. *Pārkāpumi, kurus jau konstatējusi STI/VI/SI, bet kuri vēl nebija koriģēti, pirms RI veica atlasī*

Kā minēts iepriekš, visas atklātās neatbilstības parasti ir jāņem vērā, kad tiek aprēķināts prognozētais kļūdu īpatsvars, un par tām ir jāziņo GKZ. Tas attiecas arī uz (darbību revīzijas laikā) RI atklātajām neatbilstībām, kuras jau ir konstatējusi cita valsts iestāde (proti, VI, STI vai SI), pirms RI veica atlasī, bet kuras attiecīgā dalībvalsts vēl nav koriģējusi pirms GKZ¹⁹ iesniegšanas.

Tomēr, ja ir dokumentāri pierādījumi, ka attiecīgās valsts iestādes (VA, STI vai SI) ir atklājušas attiecīgo neatbilstību un jau veikušas vajadzīgos pasākumus (piemēram, uzsākta atgūšanas procedūra), pirms RI veica atlasī, un ka neatbilstīgā summa ir koriģēta pirms GKZ iesniegšanas, tad šādu neatbilstību, prognozējot izlases kļūdas kopā, var neņemt vērā.

Jebkurā gadījumā par attiecīgo neatbilstību ir jāziņo un jāpaskaidro GKZ iedaļā par darbību revīzijām, jo šādas korekcijas ietekmēs kumulatīvo atlikušo risku, ko Komisija aprēķina konkrēto dienestu GDZ vajadzībām.

VI parasti ir jānodrošina, ka tās vadības pārbaudes (administratīvās pārbaudes vai pārbaudes uz vietas) tiek veiktas tā, lai novērstu, atklātu un koriģētu neatbilstības, pirms izdevumu deklarācija ir iesniegta Komisijai. Tomēr, tā kā kontroles sistēma ir daudzgadīga, var gadīties, ka pārbaudes uz vietas ļauj noteikt kļūdas, kas iepriekš nav konstatētas dokumentu pārbaūžu laikā.

7.1.2. *Neatbilstības, kas atklātas STI vai VI kontroles laikā un nav pietiekamā apmērā koriģētas, pirms RI veica atlasī*

Revīzijas laikā RI konstatē, ka cita iestāde kontroles laikā iepriekš ir atklājusi neatbilstību, bet piemērotā korekcijas likme ir zemāka nekā korekcijas likme, kādu pēc RI ieskatiem STI vai VI vajadzēja piemērot. Šādā situācijā starpību starp

¹⁹ Kā minēts iepriekš, šo korekciju var veikt, Komisijai iesniegtajā izdevumu deklarācijā atskaitot neatbilstīgos izdevumus (izmantojot anulēšanu vai atgūšanu) vai reģistrējot attiecīgos izdevumus SI uzskaites sistēmā kā summu, kas ir atgūšanas procesā.

summu, kas aprēķināta atbilstīgi RI likmei, un faktiski koriģēto summu (kas atbilst Komisijai deklarētai summai, pirms RI veica atlasī) ir jāņem vērā, kad tiek aprēķināts KPKĪ.

7.1.3. Neatbilstības saistībā ar izdevumiem, kas anulēti pēc tam, kad RI veica atlasī

Pēc darbību izlases atlasīšanas RI revidējamās darbībās var konstatēt neatbilstīgus izdevumus, kurus VI ir anulējusi vai kuriem ir anulēta sertifikācija. Saistībā ar praktiskajiem pasākumiem, kurus RI var veikt attiecībā uz revīzijām uz vietas, ir paredzēti divi dažādi gadījumi:

- (1) ja neatbilstīgie izdevumi, kuriem anulēta sertifikācija, ir saistīti ar viesiem tās attiecīgās darbības izdevumiem, kas ir iekļauta RI izveidotajā izlasē, šai iestādei nav jāveic šādas darbības revīzija uz vietas. Izlasi nav jāmaina, t. i., attiecīgā darbība nav jāaizstāj ar citu darbību,
- (2) ja neatbilstīgie izdevumi, kuriem anulēta sertifikācija, ir saistīti tikai ar daļu no tās attiecīgās darbības izdevumiem, kas ir iekļauta RI izveidotajā izlasē, šai iestādei ir jāveic šādas darbības revīzija uz vietas, lai pārbaudītu, vai nepastāv kļūdas tajā izdevumu daļā, kurai sertifikācija nav anulēta.

Abos gadījumos neatbilstīgie izdevumi ir jāņem vērā kļūdu īpatsvara rādītājā.

7.2. Kompensācijas ar izdevumu "buferi" projekta līmenī

Pastāv iespēja, ka gadā N saņēmējs saistībā ar konkrētu darbību deklarē VI (vai STI) vairāk izdevumu, nekā sākotnēji bija paredzēts gada N budžetā. Tas atbilst izdevumu "buferim". Komisijai deklarētie attiecināmie izdevumi jebkurā gadījumā tiek ierobežoti līdz maksimālajai summai, kas noteikta dotāciju līgumā un apstiprinātajā konkrētās darbības budžetā.

Tas neskarot Regulas (EK) Nr. 1083/2006 98. pantu. Ja saskaņā ar šo nosacījumu dalībvalsts nolēm pieņemt finanšu korekcijas atsevišķai darbībai, pilnībā vai daļēji anulējot valsts iemaksu (vai ja Komisija ierosina veikt šādas finanšu korekcijas atbilstīgi šīs pašas regulas 99. pantam un 100. panta 4. punktam), iemaksas no anulētajiem fondiem var no jauna izmantot citām darbībām, kas nav darbības, kurām piemēro korekcijas. 98. panta 3. punktā noteikts, ka atcelto ieguldījumu nedrīkst no jauna izmantot darbībām, kas ir korekcijas priekšmets.

Viens piemērs kompensācijai ar izdevumu buferi projektu līmenī ir šāds. Projektam budžetā ir paredzēti izdevumi EUR 100 000 apmērā, un publiskais līdzfinansējums ir 40 % no izdevumiem, kas ir maksimāli līdz EUR 40 000. Saņēmējs vadošajai iestādei ir deklarējis izdevumus EUR 110 000 apmērā un saņēmis maksimālo dotāciju EUR 40 000 apmērā. RI veic saņēmēja deklarēto EUR 110 000 revīziju un konstatē neattiecināmus izdevumus EUR 9000 apmērā. Šajā gadījumā, pat ja revidētās darbības kopējos izdevumos tiek atklāti neattiecināmi izdevumi (tostarp buferis, kas veidoja daļu no revidētajiem izdevumiem), joprojām ir pietiekama summa attiecināmu izdevumu, kas ļauj saņēmējam saņemt maksimālo valsts

dotāciju²⁰. Šajā gadījumā RI var uzskatīt, ka nepastāv kļūda, par ko jāziņo, jo tā neietekmē ES atlīdzību, jo buferis pastāvēja laikā, kad RI konstatēja konkrētos neattiecināmos izdevumus. Tomēr tas, ka visus izdevumus, tostarp buferi, VI uzskatīja par attiecināmiem, var norādīt, ka ir jāuzlabo to veiktās pārbaudes. Šajā gadījumā RI ir jāiesaka šīm iestādēm uzlabot vai pastiprināt to veiktās pārbaudes.

Vēl viens piemērs ir gadījums, kad iepriekš minētajam projektam saņēmējs ir deklarējis VI izdevumus EUR 110 000 apmērā. RI veic deklarēto EUR 110 000 revīziju un konstatē neattiecināmus izdevumus EUR 15 000 apmērā. Saņēmējs var saņemt maksimālo dotāciju EUR 38 000 apmērā (EUR 95 000*40 %). Konstatētā kļūda (EUR 5000) ietekmē izdevumus, kas Komisijai deklarēti kā attiecināmi. Šajā gadījumā RI jāiekļauj šī kļūda KPKĪ. Valsts iestādēm var nākties saņēmējam izdot atgūšanas rīkojumu (piemēram, ja darbība ir pabeigta), un attiecīgi tiek samazināta maksimālā dotācija.

7.3. Pārāk augsta novērtējuma kļūdu kompensēšana ar pārāk zema novērtējuma kļūdām

Ņemot vērā, ka kļūdas jēdziens ir saistīts ar nepamatoti augstu novērtējumu deklarētajos izdevumos, veicot KPKĪ aprēķinu, pārāk zema novērtējuma kļūdas nav jāatskaita no pārāk augsta novērtējuma.

7.4. Kā ziņot par krāpšanu un aizdomām par krāpšanu GKZ un kā to atspoguļot kļūdu īpatsvarā?

GKZ jānorāda pasākumi, kas veikti attiecībā uz krāpšanas gadījumiem vai aizdomām par krāpšanu, kas noteiktas revīzijas laikā vai pirms GKZ iesniegšanas.

GKZ jānorāda, vai par krāpšanas gadījumiem vai aizdomām par krāpšanu ir paziņots *OLAF*. Ja valsts tiesību akti pieļauj attiecībā uz procesā esošām izmeklēšanām, RI jāapkopo informācija par krāpšanas veidu un jāizvērtē, vai tā ir sistemātiska un, ja tā ir, vai ir veikti nepieciešamie pasākumi tās mazināšanai.

Kā izklāstīts Regulas (EK) Nr. 1828/2006 27. panta c) punktā "*aizdomas par krāpšanu*" ir neatbilstība, kuras dēļ ierosina administratīvu vai tiesas procedūru valsts līmenī, lai konstatētu tīšu uzvedību, jo īpaši, krāpšanu, kā minēts Konvencijas par Eiropas Kopienas finanšu interešu aizsardzību, kas izstrādāta pamatojoties uz Eiropas Savienības Līguma K.3. pantu, 1. panta 1. punkta a) apakšpunktā".

Gadījumā, ja ir darbības, kas iekļautas nejaušajā izlasē, bet RI nevar veikt to revīziju, jo tiesu iestādes ir aizturējušas apliecinātos dokumentus (proti, jo pastāv aizdomas par krāpšanu), ir paredzēti trīs šādi gadījumi:

1) Ja RI ir pierādījumi, lai norādītu uz aizdomām par krāpšanu saistībā ar izlasē izvēlēto darbību (piem., ziņojums no policijas) vai krāpšanu ir apstiprinājusi kompetenta valsts tiesu iestāde, konkrētos izdevumus uzskata par kļūdu (gadījuma, sistēmisku vai anomālu) un iekļauj KPKĪ. Ja pēc tam, kad iesniegts GKZ, RI iegūst

²⁰ Tas atbilst Regulas (EK) Nr. 1083/2006 98. panta 3. punktam (vai Regulas (EK) Nr. 1198/2006 96. panta 3. punktam attiecībā uz EZF), ciktāl valsts ieguldījums nav anulēts konkrētajai darbībai, t. i., EUR 40 000 joprojām tiks finansēti no valsts izdevumiem.

informāciju, kuras rezultātā var secināt, ka aizdomas par krāpšanu nav apstiprinājušās, RI var pārskatīt KPKĪ un nākamajā GKZ par to attiecīgi informēt Komisiju.

2) Ja ir pieejama nepietiekama informācija vai pierādījumi, RI var aizstāt izlasē izvēlēto darbību ar citu, piemērojot nejaušu izvēli atlikušajai kopai, izmantojot to pašu izlases metodi, ja to var izdarīt laikus, lai iesniegtu GKZ. Pretējā gadījumā RI var apsvērt sākotnēji izvēlēto darbību uzskaitīt ar nulles kļūdu (ja nav konstatētas neatbilstības) un iekļaut attiecīgajos izdevumos šajā kopā prognozētās kļūdas aprēķināšanai.

3) Ja RI nav aizstājusi konkrēto izvēlēto darbību un ja neatbilstības kvantitatīvo novērtēšanu iespējams veikt tikai pēc GKZ iesniegšanas par konkrēto atsauces gadu, RI aprēķina pārskatīto KPKĪ un nosūta Komisijai, cik ātri vien iespējams. RI gada kontroles ziņojumā atspoguļo izņēmuma situācijā konstatētos gadījumus un to ietekmi uz RI atzinumu.

Acīmredzot, ja RI var revidēt darbības, par kurām pastāv aizdomas par krāpšanu, jo RI ir pieejami apliecinājoši dokumenti, no RI atkarīgs, vai uz sava darba pamata tā secina, vai pastāv neatbilstības deklarētajos izdevumos, neskarot krāpšanas izmeklēšanas rezultātus, ja tādi ir.

7.5. Vai bankrota vai maksātnespējas gadījumi jāiekļauj kļūdas īpatsvarā?

Ja RI savā izlasē ir iekļāvusi darbību, kurai piemēro bankrota vai maksātnespējas procesu, un tā rezultātā nav sasniedzami darbības mērķi vai izpildāmi dotācijas nosacījumi (piem., valsts atbalsts, kas saistīts ar darbvietu izveidi saņēmēja uzņēmumā), bet nepastāv konkrētas norādes uz vadošās iestādes nolaidību, izvēloties darbību līdzfinansējumam, vai izdevumi, kas deklarēti par šo darbību, būtu jāietver KPKĪ?

Lai atbildētu uz šo jautājumu, ir svarīgi atzīmēt, ka ar Regulu Nr. 539/2010 tika papildināts Regulas (EK) Nr. 1083/2006 57. pants, pievienojot 5. punktu: "*Šā panta 1.–4. punkta nosacījumi neattiecas uz darbībām, kurās ir veiktas būtiskas pārmaiņas, ko izraisījusi produktīvās darbības pārtraukšana neļauņprātīgas maksātnespējas dēļ.*"

Ņemot vērā šo noteikumu, Komisija uzskata, ka, ja produktīvās darbības pārtraukšana notikusi neļauņprātīga bankrota dēļ, dalībvalsts tiks atbrīvota no konkrēto neatbilstību izmeklēšanas un pienācīgu finanšu korekciju veikšanas, un dalībvalstij un Komisijai nebūs jāveic nepieciešamie pasākumi, lai atgūtu nepamatoti samaksātās summas.

No tā izriet, ka nepastāv kļūda, kas būtu jāņem vērā KPKĪ saistībā ar bankrota gadījumu, ja ir piemērojams Regulas (EK) Nr. 1083/2006 57. panta 5. punkts.

Maksātnespējas vai bankrota gadījums būtu kļūda, kas ņemama vērā, aprēķinot KPKĪ, tikai divās situācijās:

1) Ja tā attiecas uz krāpšanu, ko atklājušas kompetentas valsts tiesu iestādes, un tādā gadījumā korekcijas jāveic par visu ietekmēto izdevumu kopumu.

2) Ja vadošā iestāde nav veikusi pienācīgu atlases procedūru (t. i., ir pārkāpts Regulas (EK) Nr. 1083/2006 60. panta a) punkts), un šādā gadījumā kļūdas apjoms

var būt 5 %, 10 %, 25 % vai 100 % no deklarētajiem izdevumiem par konkrēto darbību, kā izriet no Komisijas lēmuma par finanšu korekcijām²¹.

Ja uz konkrēto gadījumu attiecas viena no iepriekš minētajām divām situācijām, tad RI jāņem vērā arī laika periods, kurā iestājās bankrots, ņemot vērā šādus apsvērumus²²:

- 1) Ja maksātnespēja iestājusies, pirms RI veikusi izlasi, un VI nekavējoši ir reaģējusi, atsaucot dotāciju līgumu un uzsākot atgūšanas procedūru²³, situācija ir tāda pati kā 7.1.1. iedaļā aprakstītā. Šajā gadījumā neatbilstību var izslēgt, prognozējot gadījuma kļūdas šajā kopā.
- 2) Ja maksātnespēja iestājusies pēc tam, kad RI veikusi izlasi (tādēļ nepieciešamie pasākumi, ko veic VI, arī notiek tikai pēc izlases veikšanas), neatbilstību uzskata par gadījuma kļūdu un ietver gadījuma kļūdu prognozē.

Protams, maksātnespējas/bankrota esība neizslēdz to, ka RI jāiegūst pierādījumi, ka konkrētās darbības izdevumi ir likumīgi un pareizi attiecībā uz atlikušajiem piemērojamajiem noteikumiem.

7.6. Kādu pieeju izmantot RI, ja izlasē izvēlēto darbību apliecinošie dokumenti ir pazaudēti vai bojāti nepārvaramas varas apstākļu (piem., dabas katastrofas) ietekmē?

Centrāleiropu skārušo dabas katastrofu rezultātā dažas RI ir jautājušas, kādu pieeju izmantot, ja apliecinošie dokumenti, kas uzglabāti saņēmēju līmenī, ir pazaudēti vai bojāti šo dabas apstākļu dēļ (pietiekamas revīzijas izsekojamības zudums).

RI ir jāpieprasa attiecīgajām valsts iestādēm rekonstruēt revīzijas izsekojamību, izmantojot elektroniski saglabātos dokumentus un citus avotus (piem., līgumslēdzējus, piegādātājus, bankas). Tomēr šī revīzijas izsekojamības rekonstruēšana jāveic saprātīgās robežās (tostarp laika un administratīvo pūliņu), jo var gadīties, ka, pamatojoties uz faktiem un apstākļiem, šāda rekonstruēšana prasa

²¹ Komisijas 2011. gada 19. oktobra Lēmums par pamatnostādņu apstiprināšanu par principiem, kritērijiem un indikatīvajām skalām, ko piemēro Komisijas veiktajās finanšu korekcijās saskaņā ar Padomes 2006. gada 11. jūlija Regulas (EK) Nr. 1083/2006 99. un 100. pantu.

Kvantitatīvs novērtējums 100 % apmērā ir pamatots, ja VI nav pārbaudījusi, vai saņēmēja finanšu situācija ir apmierinoša (t. i., vai tā netuvojas bankrotam), un tas ir bijis nosacījums, kas jāpārbauda pirms darbības izvēles.

²² Tas izriet no 8.1.1. iedaļas iepriekš.

²³ VI rīcība var būt atkarīga arī no valsts noteikumiem un procedūrām, kas saistītas ar maksātnespējas un bankrota procesiem. Analizējot laiku, kas bijis VI, lai reaģētu uz konkrēto bankrota vai maksātnespējas situāciju, RI jāpaļaujas uz savu profesionālo viedokli.

nepamatotas vai neattaisnojamas grūtības revidētajam uzņēmumam. Šī secinājuma izdarīšanai būs nepieciešams profesionāls spriedums²⁴.

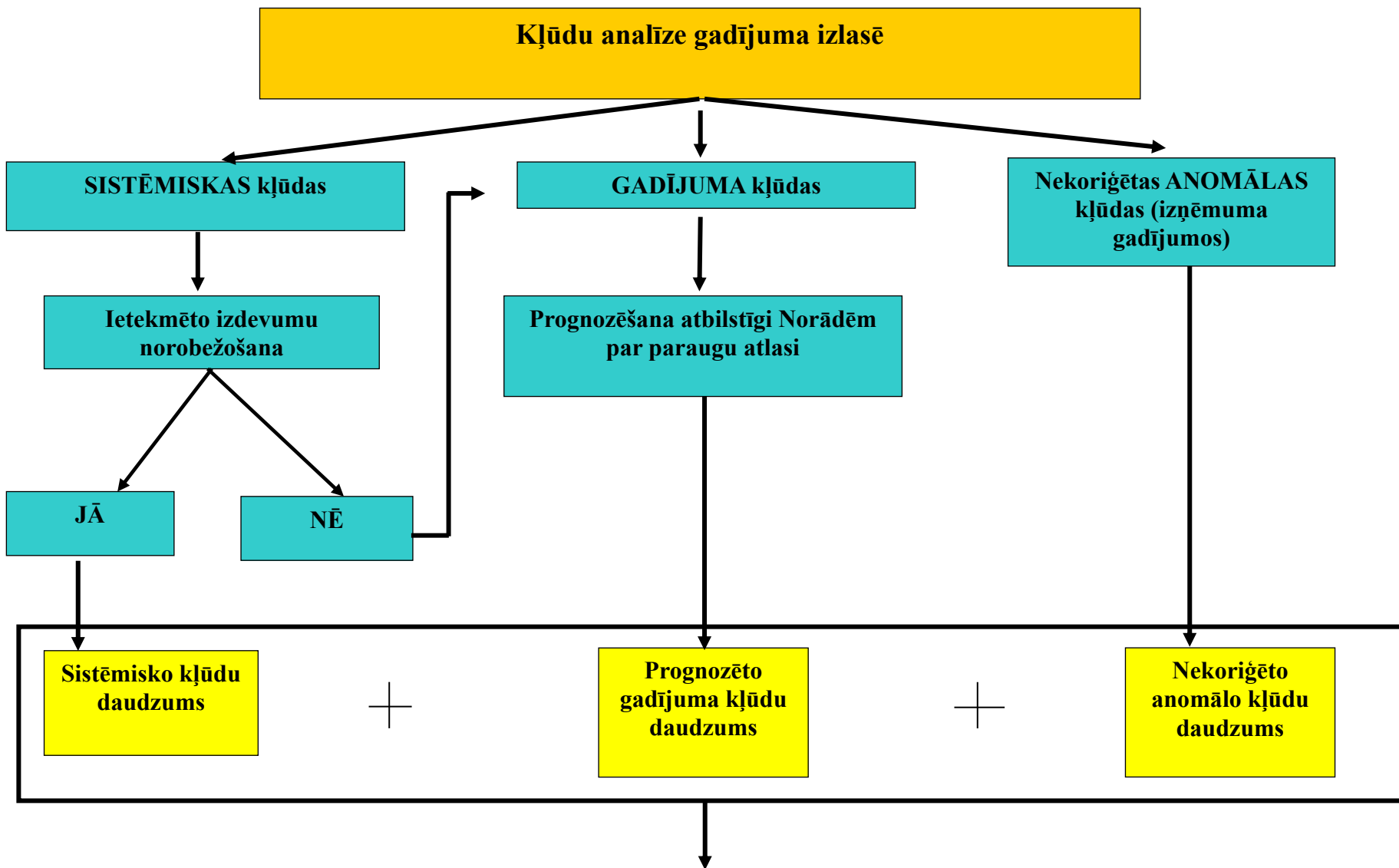
Tāpat var gadīties, ka pat ja revīzijas izsekojamība ir nepilnīga, trūkstošie dokumenti nav izšķirošie, lai noteiktu, vai izdevumi ir attiecināmi. Šajā gadījumā RI jānorāda tvēruma ierobežojumu, ja tiek revidēta konkrētā darbība.

Darbībām, kurām revīzijas izsekojamību tiešām nevar rekonstruēt (vismaz daļēji) nepārvaramas varas (piemēram, dabas katastrofu) dēļ vai šādas rekonstruēšanas izmaksas ir lielākas nekā ieguvums no revīzijas izsekojamības nodrošināšanas, RI jāiegūst apstiprinājums (piem., vēstule no saņēmēja vai STI), ka tas ir tieši šāds gadījums un visi centieni rekonstruēt dokumentus ir bijuši neveiksmīgi. Šai informācijai jābūt pieņemamai valsts revīzijas iestādēm. Ar šādu apstiprinājumu RI var secināt, ka nav izpildāma atbilstība Regulas (EK) Nr. 1828/2006 (par dokumentu pieejamību) 19. pantam attiecībā uz konkrētajām darbībām nepārvaramas varas apstākļu dēļ.

VI jābūt visu skarto darbību sarakstam, kuras tādēļ tiek izslēgtas no kopas, no kuras RI veic izlasi, ja nepārvaramas varas apstākļi bija iestājušies iepriekš. Ja RI jau ir veikusi izlasi un atlasījusi šīs darbības revīzijas veikšanai uz vietas un nekādas alternatīvas procedūras nav iespējamas, lai pārbaudītu izdevumu attiecināmību, ir paredzēta to aizstāšana ar citām darbībām.

²⁴ Skatīt 6. līdz 10. lpp. ASV valdības Pārskatatbildības biroja publikācijā "Government Auditing Standards: Temporary Exemptions and Guidance in Response to Hurricanes Katrina and Rita" (<http://www.gao.gov/govaud/hurricanedocument.pdf>).

1. PIELIKUMS. KOPĒJAIS PROGNOZĒTAIS KĻŪDU ĪPATSVARŠ

KOPĒJAIS PROGNOZĒTAIS KĻŪDU ĪPATSVARŠ = (sistēmisko + prognozēto gadījuma + anomālo kļūdu daudzums) dalīts ar N gada kopu

2. PIELIKUMS. DEKLARĒTO IZDEVUMU UN IZLASES REVĪZIJAS TABULA

Fonds	Atsauce (CCI numurs)	Programma	Atsauces gadā deklarētie izdevumi ²⁵	Nejaušajā izlasē revidētie izdevumi atsauces gadā		Nepareizo izdevumu summa un procentuālā attiecība (kļūdu īpatsvars) nejaušajā izlasē ²⁶		Kopējais prognozētais kļūdu īpatsvars ²⁷	Citi revidētie izdevumi ²⁸	Neatbilstīgo izdevumu summa citā izdevumu izlasē	Kopējie izdevumi, ko deklarē kumulatīvi	Kumulatīvi revidēto izdevumu kopsumma ²⁹ no deklarēto izdevumu kopsummas
				Summa ³⁰	% ³¹	Summa	%					

²⁵ Šai slejai jāattiecas uz kopu, no kuras veikta nejaušā izlase, t. i., attiecināmo izdevumu kopsumma, kas deklarēta Komisijai par gadu N, no kā atskaitītas negatīvās izlases vienības, ja tādas pastāv. Piemēram, ja EUR 23 miljoni ir deklarēti kā attiecināmie izdevumi un tajā skaitā ir EUR 3 miljoni no negatīvām izlases vienībām, tad summa, kas jāuzrāda A slejā, ir EUR 26 miljoni, jo tas atbilst pozitīvo summu kopai. Attiecīgā gadījumā GKZ darbību revīziju iedaļā iekļauj paskaidrojumus.

²⁶ Ja nejaušā izlase ietver vairāk nekā vienu fondu vai programmu, informāciju par nelikumīgo izdevumu summu un procentuālo daļu (kļūdu īpatsvaru) sniedz attiecībā uz visu izlasi un to nevar sniegt programmas vai fonda līmenī. Ja izmanto stratifikāciju, GKZ darbību revīziju iedaļā iekļauj papildu informāciju pa slāņiem.

²⁷ Kopējā prognozētā kļūdu īpatsvara jēdziens ir paskaidrots šo norādījumu 2.6. iedaļā.

²⁸ Attiecīgā gadījumā "citi revidētie izdevumi" attiecas uz izdevumiem, kas revidēti, atsauces gadam izvēloties papildu izlasi.

²⁹ Ietver gan izdevumus, kas revidēti attiecībā uz nejaušu izlasi, gan pārējos revidētos izdevumus.

³⁰ Revidēto izdevumu summa (ja piemēro apakšizlasi, šajā slejā ietver tikai izdevumu pozīciju summu, kam faktiski veikta revīzija).

³¹ Revidēto izdevumu procentuālā daļa no izdevumiem, kas deklarēti Komisijai atsauces gadā.

3. PIELIKUMS. KORELĀCIJAS TABULA, KURĀ SALĪDZINĀTAS IEPRIEKŠĒJO UN ATJAUNINĀTO NORĀDĪJUMU IEDAĻAS PAR KĻŪDU APSTRĀDI

COCOF 11/-0041/-01-EN (07.12.2011.) un EFFC/87/2012 (09.11.2012.) iedaļas	Atbilstošā iedaļa atjauninātajos norādījumos par kļūdu apstrādi
1. Ievads	1. Ievads
2. Kļūdu izvērtēšana	2. Kļūdu izvērtēšana
2.1. Iepriekšējos Komisijas norādījumos izklāstītā pieeja	[Aizstāta ar jauno iedaļu "2.1. Pārskats par kļūdu veidiem".]
2.2. Sistēmiskas kļūdas	2.2. Sistēmiskas kļūdas
2.3. Gadījuma kļūdas	2.3. Gadījuma kļūdas
2.4. Anomālas kļūdas	2.4. Anomālas kļūdas
2.5. Kļūdas, kas ir saistītas ar nepabeigtu pretrunu procedūru	[Ietverts 6. iedaļā.]
2.6. Kopējais prognozētais kļūdu īpatsvars	2.5. Kopējais prognozētais kļūdu īpatsvars
3. Kļūdu izklāsts GKZ, izmantojot SFC2007	3. Kļūdu izklāsts GKZ, izmantojot SFC2007
4. Neatbilstīgs revīzijas atzinums	4. Neatbilstīgs revīzijas atzinums
5. Korektīvi pasākumi	5. Korektīvi pasākumi
5.1. Koriģētas kļūdas jēdziens revīzijas atzinumā	5.1. Koriģētas kļūdas jēdziens revīzijas atzinumā
5.2. Koriģējošie pasākumi kā secīgi notikumi	5.2. Koriģējošie pasākumi kā secīgi notikumi
5.3. 1. variants: ekstrapolētā finanšu korekcija	5.4. Ekstrapolētā finanšu korekcija
5.4. 2. variants: Katra veida kļūdas analīze un korekcija	5.3. Katra veida kļūdas korekcija
5.5. Kompensācijas ar izdevumu "buferi"	7.2. Kompensācijas ar izdevumu "buferi"
[Jauna iedaļa atjauninātajās norādēs par kļūdu apstrādi.]	6. KPKĪ un ticamība par VKS efektīvu darbību
6. Augsta kļūdu īpatsvara ietekme uz atlasī	[Iedaļa svītrotā, jo tā ietverta 2013. gadā atjaunināto Norāžu par paraugu atlasī 8.1., 5.11. un 8.2.2. iedaļā.]

COCOF 11/-0041/-01-EN (07.12.2011.) un EFFC/87/2012 (09.11.2012.) iedaļas	Atbilstošā iedaļa atjauninātajos norādījumos par kļūdu apstrādi
7. Iespējamā kļūda un kļūdu augšējā robeža	Turpat.]
8. Īpaši gadījumi	7. Īpaši gadījumi
8.1. RI atklātās kļūdas izdevumos, kuras par neatbilstīgām uzskatīja arī vadošā iestāde, starpniecības iestāde vai sertifikācijas iestāde	7.1. RI atklātās kļūdas izdevumos, kuras par neatbilstīgām uzskatīja arī vadošā iestāde, starpniecības iestāde vai sertifikācijas iestāde
8.1.1. Jau konstatētās neatbilstības, kuras jau konstatējusi STI/VI/SI, bet kuras vēl nebija koriģētas, pirms RI veica atlasī	7.1.1. Jau konstatētās neatbilstības, kuras jau konstatējusi STI/VI/SI, bet kuras vēl nebija koriģētas, pirms RI veica atlasī
8.1.2. Neatbilstības, kas atklātas STI/VI kontroles laikā un nav pietiekamā apmērā koriģētas, pirms RI veica atlasī	7.1.2. Neatbilstības, kas atklātas STI/VI kontroles laikā un nav pietiekamā apmērā koriģētas, pirms RI veica atlasī
8.1.3. Neatbilstības saistībā ar izdevumiem, kuru sertifikācija tika anulēta pēc tam, kad RI veica atlasī	7.1.3. Neatbilstības saistībā ar izdevumiem, kuru sertifikācija tika anulēta pēc tam, kad RI veica atlasī
8.2. Pārāk augsta novērtējuma kļūdu kompensēšana ar pārāk zema novērtējuma kļūdām, lai iegūtu kopējo iespējamo kļūdu	7.3. Pārāk augsta novērtējuma kļūdu kompensēšana ar pārāk zema novērtējuma kļūdām, lai iegūtu kopējo iespējamo kļūdu
[Jauna iedaļa atjauninātajās norādēs par kļūdu apstrādi.]	7.4. Kā ziņot par krāpšanu un aizdomām par krāpšanu GKZ un kā to atspoguļot kļūdu īpatsvarā?
[Jauna iedaļa atjauninātajās norādēs par kļūdu apstrādi.]	7.5. Vai bankrota vai maksā spējas gadījumi jāiekļauj kļūdas īpatsvarā?
[Jauna iedaļa atjauninātajās norādēs par kļūdu apstrādi.]	7.6. Kādu pieeju izmantot RI, ja izlasē izvēlēto darbību attaisnojošie dokumenti ir pazaudēti vai bojāti nepārvaramas varas apstākļu

COCOF 11/-0041/-01-EN (07.12.2011.) un EFFC/87/2012 (09.11.2012.) iedaļas	Atbilstošā iedaļa atjauninātajos norādījumos par kļūdu apstrādi
	(piem., dabas katastrofu) ietekmē?
1. pielikums. Kopējais prognozētais kļūdu īpatsvars	1. pielikums. Kopējais prognozētais kļūdu īpatsvars
2. pielikums. Deklarēto izdevumu un izlases revīzijas tabula	2. pielikums. Deklarēto izdevumu un izlases revīzijas tabula